

Перечень ссылок

1. Свинаярева А. Б. Интегральная факторная модель оценки эффективности деятельности предприятия [Электронный ресурс] // Труды Одесского политехнического университета, 2002. – вып. 2(18). – Режим доступа: / <http://www.library.ospu.odessa.ua/>.

2. Устенко С.В. Моделирование наукоёмких производственных систем: [монография] / С.В. Устенко // Украинський фінансово-економічний ін-т. – К. : ЕКМО, 2008. – 329с. – ISBN 978-966-2153.

3. Щенников С.Ю. Реинжиниринг бизнес-процессов. Экспертное моделирование, управление, планирование и оценка / С.Ю. Щенников. – М. : Ось-89, 2004. – 288 с. — ISBN 5-98534-034-1.

4. Чон Цаонси. Стратегическое управление в международных компаниях / Zhou Zhaoxi ; – Пекин: Экономика, 2004. – 415 с. – ISBN 7563811664.

5. Аакер Д. Стратегическое рыночное управление: Бизнес-стратегии для успешного менеджмента / Д. Аакер ; [пер. с англ. С. Жильцов]. – 6-е изд., междунар. под ред. Ю.Н. Каптуревского : – СПб.; М.: Питер, 2006. – 496 с. – ISBN 978-5-469-01301-3.

6. Henry Mintzberg. Стратегическое планирование предприятия / Henry Mintzberg ; пер. с англ. Чан Ян – (Китай), – Юйнан: Экономика, 2002. – 318 с. – ISBN 781-068-3713.

7. Бернадский В.Н. Сварочное производство и рынок сварочной техники в современной экономике / В. Н. Бернадский, О. К. Маковецкая // Сварочное производство. – 2007. – №2. – С. 43-47.

Гулевич В.О.

к.т.н., доцент НТУУ «КПІ»

Кузьмінська В.В.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА РАХУНОК СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

У статті розглянуто поняття собівартості продукції, її структуру і витрати що входять у її склад, зв'язок собівартості продукції з фінансовим станом підприємства. Наведені приклади шляхів покращення фінансового стану підприємства за рахунок собівартості продукції.

There is considering of unit cost of production, its structure, charges that included in unit cost, interaction unit cost with the financial state of enterprise. There are some examples of the ways of improvement the financial state of enterprise are resulted due to an unit cost.

Ключові слова: собівартість продукції, фінансовий стан, структура собівартості, прямі, непрямі, загальнопромислові витрати, ефективність виробництва.

Вступ. Фінансовий стан будь-якого підприємства незалежно від форми власності, галузі економіки значною мірою залежить від того, чи потрібен суспільству продукт діяльності підприємства. Визнання суспільства

проявляється в тому, що результат роботи у вигляді продукції, робіт, послуг знаходить свого споживача, а підприємство отримує дохід.

Для виявлення фінансового результату необхідно співставити виручку з витратами на виробництво продукції і її реалізацію, тобто з собівартістю продукції. Підприємство отримує прибуток, якщо виручка перевищує собівартість продукції. Тому, основою вирішення великого кола проблем, пов'язаних з ефективною діяльністю підприємства, є саме собівартість, тобто шляхи її зменшення. Основним нормативним документом, що регулює методику визначення витрат підприємств, є Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 16 «Витрати»[1].

Фахівцями, що у своїх працях торкалися визначення зв'язку фінансового стану і собівартості продукції є М.Білуха, Ф.Бутинець, Б.Валуєв, С.Голов, В.Єфіменко, В.Лінник, Ю.Літвін, В.Сопко, В.Пархоменко, Б.Усач, В.Ткач.

Дана тема є актуальною для кожної організації, тому що кожен керівник в цілому, намагається покращити фінансовий стан підприємства.

Постановка задачі. Метою роботи є визначення зв'язку собівартості з фінансовим станом підприємства, і її вплив на його покращення.

Перелік завдань, які мають бути вирішені: визначити статті витрат, що включає в себе собівартість, здійснити їх аналіз, визначити вплив виробничої собівартості на фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення за її рахунок.

Результати дослідження. До найважливіших показників роботи підприємства та галузі народного господарства, в цілому, належать собівартість виробництва та собівартість продукції. Для правильного застосування цих показників у господарській практиці необхідно знати економічну природу собівартості, особливості її формування, склад виробничих витрат та шляхи їх зниження. Аналіз собівартості одиниці продукції дає можливість виявити її зміни і напрями зниження.

Собівартість як економічна категорія, являє собою відокремлену частину вартості і властива товарно-грошовим відносинам і виникла тоді, коли всі витрати виробництва стали набирати вартісної форми. Таким чином, собівартість продукції – це комплексний економічний показник, який поєднує в собі витрати узагальненої праці, тобто витрати на спожиті засоби виробництва, та витрати живої праці. Показник собівартості дає можливість глибоко аналізувати економічний стан підприємства і виявляти резерви підвищення ефективності виробництва. Важливо зазначити й те, що прибутковість підприємства знаходиться в оберненій залежності від собівартості. З її зниженням зростає окупність витрат прибутком і створюються сприятливі умови для прискорення темпів розширеного відтворення та підвищення матеріальної зацікавленості працівників. В собівартості відображаються всі сторони виробничо-господарської діяльності підприємства [2, с. 56].

Собівартість продукції як показник використовується для контролю за використанням ресурсів виробництва, визначення економічної ефективності організаційно - технічних заходів, встановлення цін на продукцію. Чим краще працює підприємство, економічно і раціонально використовує власні ресурси,

успішніше вдосконалює свою техніку, тим нижчою буде собівартість виготовленої продукції. За умов самофінансування зниження собівартості є основним джерелом зростання прибутку підприємства. Крім того, цей показник тісно пов'язаний з ціною продукції. Це виявляється в тому, що собівартість слугує базою ціни товару і її нижньою межею для виробника, щоб забезпечити процес відтворення виробництва. Відпускати ціну нижче за собівартість підприємству не вигідно, оскільки в такому випадку воно ризикує зазнати збитків.

Витрати на виробництво продукції є базою для встановлення ціни, а інформація про собівартість лежить в основі прогнозування і управління виробництвом. Приріст прибутку в промисловості відбувається приблизно на одну третину за рахунок зростання об'єму виробництва і на дві третини за рахунок зниження собівартості продукції.

При обчисленні собівартості продукції важливе значення має визначення складу витрат, що входять до неї. Відомо, що витрати підприємства відшкодовуються за рахунок двох власних джерел: собівартості (валових витрат) і прибутку. Тому визначення складу витрат, що включаються у собівартість, передбачає їх розмежування між зазначеними джерелами відшкодування. Відповідно до цього у собівартість продукції включаються витрати на дослідження ринку і виявлення потреби у продукції; підготовку і освоєння нової продукції; виробництво, включаючи витрати на сировину матеріали, енергію, амортизацію основних фондів, оплату праці персоналу; обслуговування виробничого процесу і управління ним; збут продукції; розвідку, використання і охорону природних ресурсів; набір і підготовку кадрів; поточну раціоналізацію виробництва [5, с. 207].

Як відомо, виробнича собівартість продукції (робіт, послуг) включає прямі і непрямі витрати. Прямі - це ті витрати, що безпосередньо можна віднести до собівартості окремих видів продукції на підставі первинних документів. Непрямі ж витрати не можуть бути віднесені до певних видів продукції економічно можливим шляхом. Їх включають до собівартості після відповідного розподілу. До прямих відносять прямі витрати матеріалів, витрати на оплату праці та інші прямі витрати. Зазвичай сюди включають різні матеріали, використані при виробництві певного виду продукції, заробітну плату робітників. Непрямі витрати складаються з виробничих і невиробничих. У формуванні виробничої собівартості беруть участь перші [4, с. 68]. Як відомо, за термінологією вітчизняного бухгалтерського обліку - це загальновиробничі витрати. Їх частка може бути доволі значною і, відповідно, істотно впливати на величину виробничої собівартості виготовленої продукції, виконаних робіт, наданих послуг.

В традиційній ринковій економіці інформація фінансового обліку направлена, крім складання звітності, і на використання в управлінні. З цією метою доцільно здійснювати розподіл загальновиробничих витрат на змінні та постійні і складати калькуляцію змінних витрат, визначати маржинальний дохід - різницю між доходом від реалізації продукції і змінними витратами підприємства. Цей показник - інструмент гнучкого планування, який дозволяє

оперативно приймати рішення в умовах швидкої зміни кон'юнктури, впливати на ціноутворення та фінансове благополуччя підприємства.

Собівартість має досить складну структуру. Структура собівартості - це поелементний її склад, обчислений у відсотковому відношенні до загальної суми витрат, тобто питома вага різних елементів витрат на виробництво продукції. Основні складові собівартості за елементами затрат: сировина й основні матеріали, допоміжні матеріали, паливо, електроенергія, амортизація основних фондів, заробітна плата (основна і додаткова), соціальне страхування та інші затрати [3, с. 105].

Щоб покращити фінансовий стан підприємства потрібно намагатись знижувати виробничу собівартість продукції за рахунок зростання продуктивності праці та економії заробітної плати, зниження собівартості продукції за рахунок зменшення умовно-постійних витрат, зниження витрат статей калькуляцій.

Висновки. На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що собівартість характеризує загальний економічний і фінансовий стан підприємства, висвітлює джерела перевитрат або економії, а також виявляє загальні потреби підприємства у мінімізації витрат. Товаровиробник повинен постійно прагнути до скорочення і зниження собівартості. Низька індивідуальна собівартість забезпечуватиме йому додатковий прибуток, тим більший, чим меншою буде індивідуальна собівартість порівняно із суспільною. Зниження собівартості виробництва передбачає скорочення затрат на кожний елемент її структури: зростання продуктивності праці; впровадження нових технологій; постійне підвищення кваліфікації робітників; поліпшення організації виробництва і праці; економію матеріалів і сировини, тобто відбувається покращення фінансового стану підприємства.

Перелік посилань

1. Методичні рекомендації щодо формування собівартості продукції (робіт, послуг), затверджені наказом Державного комітету промислової політики від 02.02.01 р. №47.
 2. Абрютіна М.С. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия : учебно-практическое пособие / Абрютіна М.С., Грачев А.В. – М. : Дело и Сервис, 2002. – 345 с.
 3. Бойчик І.М. Витрати виробництва і собівартість продукції підприємства / Економіка підприємства : навч. Посібник / Бойчик І.М. – К.: Знання, 2002. – 316 с.
 4. Давидович І.Є. Управління витратами : навч. посіб. / Давидович І.Є. – 2 вид., перероб. і доп. – Т. : Економічна думка, 2004. – 228 с.
 5. Касьянова Г. Себестоимость продукции, работ и услуг : учебн. пособ. / Касьянова Г. – М.: ИД Аргумент, 2008. – 304с.
-